

STRIUKHOEVE ADVIES EN BEMIDDELING

T.a.v. dhr. A.M.J. Ruitenbeek

Struikweg 8

6732 DE Harskamp

Datum 28 mei 2020, 1^e revisie 8 juni 2020

Kenmerk BE/2020/022/r

Uw kenmerk Email d.d. 11-01-2020

Auteur(s) ir. M. Poelman

Collegiale toets ir. ing. K.J. Rebergen

BLOM ECOLOGIE B.V.
ADVIES & ONDERZOEK

Zandweg 46

4181 PM Waardenburg

t 0418 820 288

e info@blomecologie.nl

i www.blomecologie.nl

KvK 67221904

BTW 856882999B01

IBAN NL21RABO0314240683

Quickscan Wet natuurbescherming Kraatsweg 80/80A te Harskamp

Aan de Kraatsweg 80/80A te Harskamp is een perceel met een woonhuis, een bijgebouw, vijf kalverenstallen, een kleine berging, een werktuigenberging, een bovengrondse mestopslag, een werktuigenstalling en een mais- of graskuil. De initiatiefnemer is voornemens vier kalverenstallen, de kleine berging, de werktuigenberging, de bovengrondse mestopslag, de werktuigenstalling en de mais- of graskuil te saneren. Het woonhuis, het bijgebouw en één kalverenstal blijven behouden. Verder worden er diverse bomen, hagen, een boomgaard en ander groen aangeplant. Daarnaast wordt er een nieuwe sloot gegraven op de nieuwe perceelsgrens aan de noordzijde. Het bestemmingsplan voorziet niet in de beoogde ontwikkeling en dient derhalve te worden gewijzigd.

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna (soortenbescherming), beschermde natuurgebieden (gebiedsbescherming) en/of beschermde houtopstanden. Ten behoeve van de beoogde ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijke effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels voorliggend ecologisch oriënterend onderzoek is de (potentiële) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van de planlocatie voor deze soorten in kaart gebracht.

Struikhoeve Advies en Bemiddeling begeleidt de ruimtelijke procedure en heeft Blom Ecologie B.V. verzocht de planlocatie te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en deze vervolgens te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en het geldende bestemmingsplan.

Onderzoeksdoelen

Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Is het bestemmingsplan dat wordt opgesteld voor het project zoals hiervoor omschreven uitvoerbaar zoals het bepaalde in de Wro (art. 3.1.6 Bro)?
- Welke, krachtens de Wet natuurbescherming, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig op de planlocatie?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de beoogde ruimtelijke ingreep?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op het de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden of de wezenlijke kenmerken en waarden van het Gelders Natuurnetwerk?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd?

- Dienen er vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming te worden genomen, en zo ja, welke?

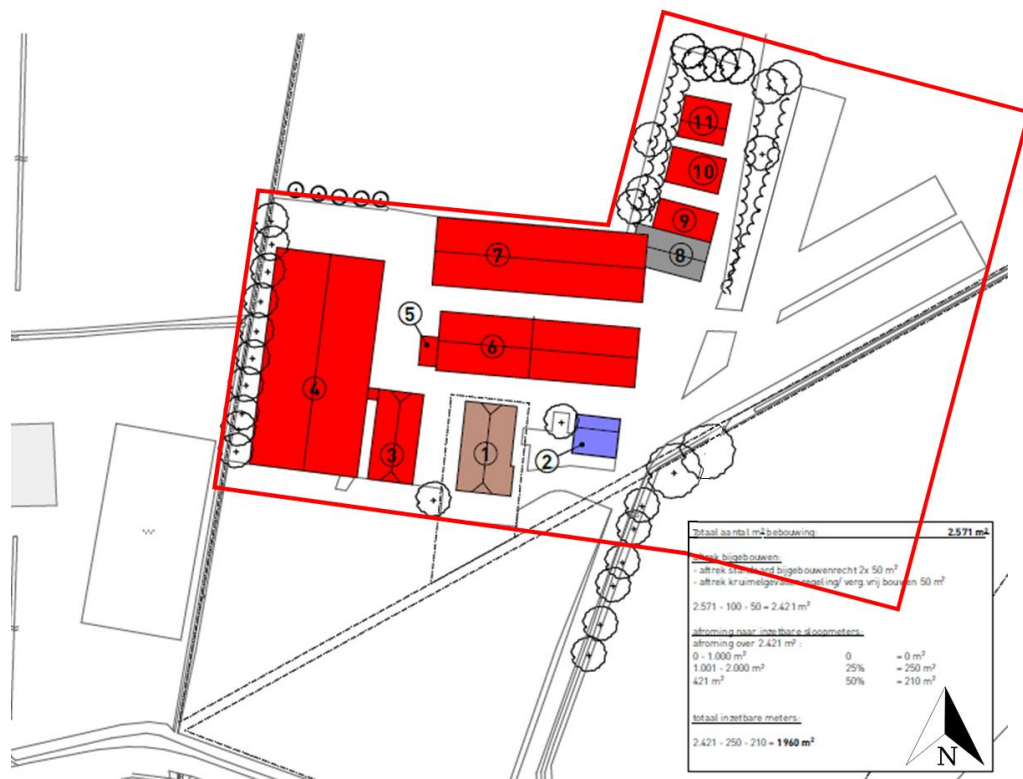
Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Kraatsweg 80/80A te Harskamp (figuur 1). Het betreft een perceel met een woonhuis, een bijgebouw, vijf kalverenstallen, een kleine berging, een werktuigenberging, een bovengrondse mestopslag, werktuigenstalling en een mais- of graskuil. Hieronder volgt een omschrijving van de diverse gebouwen en figuur 2 geeft een visuele impressie weer van de te saneren gebouwen.

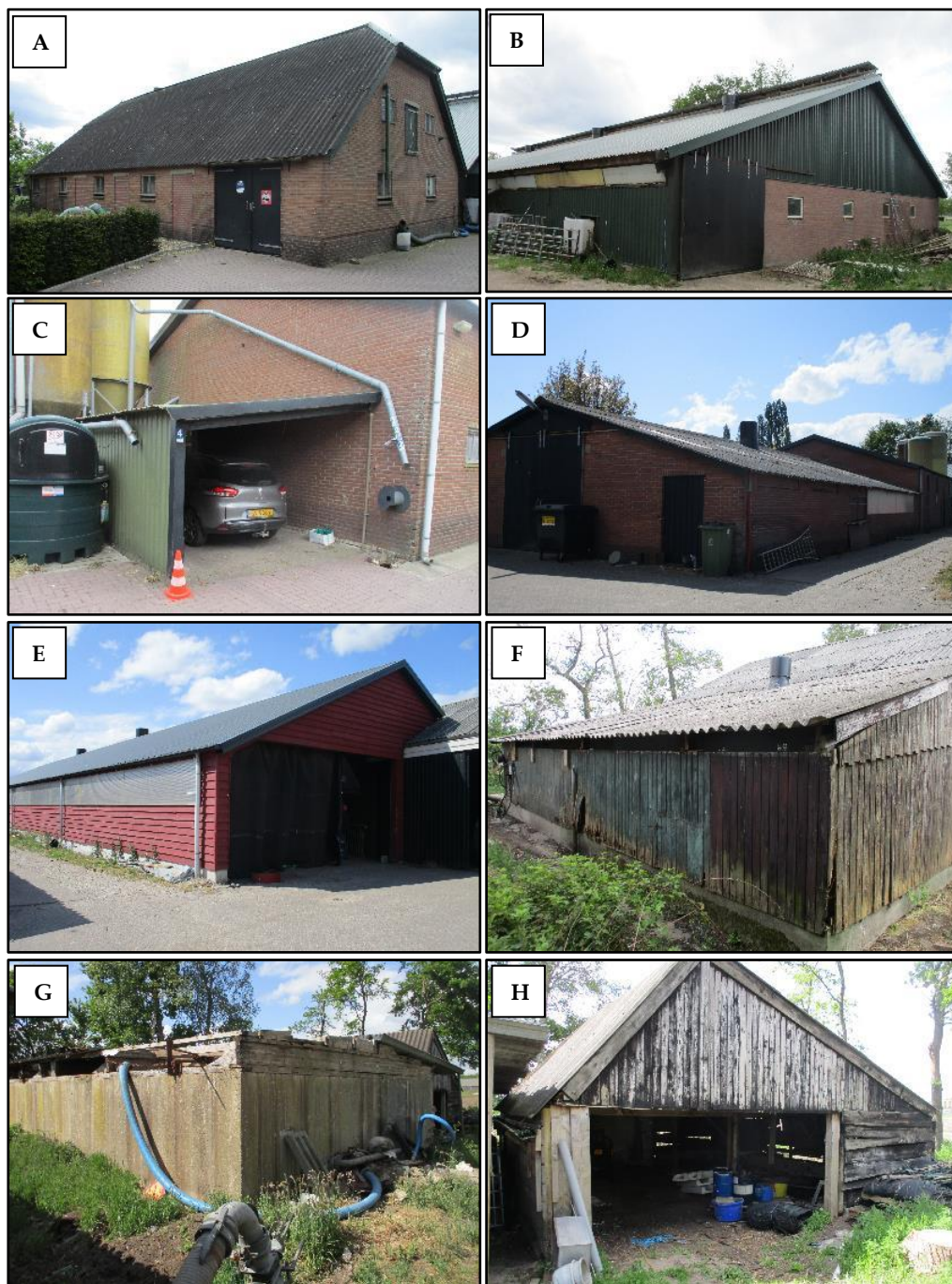
- Gebouw 1: Woonhuis opgetrokken uit gemetselde muren en een rieten wolfsdak. Dit gebouw blijft behouden.
- Gebouw 2: Bijgebouw opgetrokken uit houten muren en een zadeldak met dakpannen. Dit gebouw blijft behouden.
- Gebouw 3: Kalverenschuur opgetrokken uit gemetselde muren, deels met spouw, en een wolfsdak met golfplaten zonder dakbeschot. Er zit een zolder in deze schuur. Dit gebouw wordt gesaneerd.
- Gebouw 4: Kalverenschuur opgetrokken uit muren zonder spouw die deels gemetseld zijn en deels uit damwandplaten bestaan. Het heeft een zadeldak van damwandplaten met dakbeschot. Dit gebouw wordt gesaneerd.
- Gebouw 5: Kleine berging/carport opgetrokken uit damwandplaten. Dit gebouw wordt gesaneerd.
- Gebouw 6: Kalverenschuur bestaande uit een hoger en een lager deel. Beide delen zijn opgetrokken uit gemetselde muren zonder spouw en hebben een zadeldak met golfplaten zonder dakbeschot. Het hogere deel heeft een zolder.
- Gebouw 7: Kalverenschuur opgetrokken uit muren zonder spouw met een betonnen basis en daarboven bedekt met gevelbetimmering. Het heeft een zadeldak van golfplaten met dakbeschot. Dit gebouw wordt gesaneerd.
- Gebouw 8: Kalverenschuur met gemetselde muren en een zadeldak met dakbeschot. Dit gebouw blijft behouden.
- Gebouw 9: Werktuigenberging aanbouw van gebouw 8. Het is opgetrokken uit één gemetselde muur en twee houten muren, allemaal zonder spouw. Het dak is bedekt met golfplaten en heeft geen dakbeschot. Dit gebouw wordt gesaneerd.
- Gebouw 10: Bovengrondse mestopslag opgetrokken uit betonnen muren zonder spouw en met een dak van damwand welke deels mist. Dit gebouw wordt gesaneerd.
- Gebouw 11: Werktuigenstalling opgetrokken uit houten muren zonder spouw deels met een gemetselde basis, en een zadeldak met golfplaten zonder dakbeschot. Dit gebouw wordt gesaneerd.
- Mais- of graskuil: Hiervoor wordt een kuilvoersnede van het grasland/maisland geoogst. Deze bevindt zich aan de oostzijde van het perceel en zal tevens gesaneerd worden.

Het onbebouwde deel van het perceel is deels verhard en deels onverhard met zand(wegen) en wat grasdelen. Er liggen her en der rommelhopen. Het geheel heeft een wat laag kwaliteitsbeeld. In bijlage 1 zijn foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

De directe omgeving van de planlocatie wordt gekenmerkt door agrarisch gebied. Ten noorden, oosten en zuiden op circa 0,6, 1 en 5 km, respectievelijk, begint de Veluwe. De N310 ligt op ongeveer 400 meter ten oosten en ten noordwesten ligt op ongeveer 6,5 km de A1. De bebouwde kom van Harskamp begint op circa 1 km ten zuidoosten.



Figuur 1 De planlocatie (rood omkaderd) is gelegen aan de Kraatsweg 80/80A te Harskamp (bron kaartmateriaal: Landborg).



Figuur 2 Fotografische indruk van de diverse te saneren gebouwen. A) gebouw 3 kalverenschuur; B) gebouw 4 kalverenschuur; C) gebouw 5 kleine berging/carport; D) gebouw 6 kalverenschuur bestaande uit hoog een laag deel; E) gebouw 7 kalverenschuur; F) gebouw 9 werktuigenberging; G) gebouw 10 bovengrondse mestopslag; H) gebouw 11 werktuigenstalling.

Functieverandering en effecten

De beoogde ingrepen zijn permanent van karakter. De beoogde ontwikkeling betreft de sanering van vier kalverenstallen, de kleine berging, de werktuigenberging, de bovengrondse mestopslag en de werktuigenstalling. Het woonhuis, het bijgebouw en één kalverenstal blijven behouden. Verder worden er diverse bomen, hagen, een boomgaard en ander groen aangeplant. Daarnaast wordt er een nieuwe sloot gegraven op de nieuwe perceelsgrens aan de noordzijde. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- saneren van bebouwing: algemene sloopwerkzaamheden en afvoer sloopmateriaal;
- verwijderen terreininrichting, waaronder gedeelte van het groen: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- egaliseren terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- revitalisatie terrein en aanplant van diverse bomen, heggen, een boomgaard en ander groen: allerhande (straat- en hoveniers) werkzaamheden.
- aanleg van nieuwe sloot; graafwerkzaamheden.



Figuur 3 Visuele representatie van de beoogde situatie (bron: Landborg).

Methode

Dit oriënterend onderzoek verkent alle relevante vakgebieden met betrekking tot de Wet natuurbescherming. Hierbij wordt een beoordeling gegeven van de aanwezigheid van specifieke potentie voor beschermde flora en fauna op de planlocatie, de betekenis van de planlocatie voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. Dit onderzoek bestaat uit een veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige flora en fauna. Tijdens het veldbezoek is de planlocatie nauwkeurig onderzocht, waarbij ook gelet werd op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 11 mei 2020 en is uitgevoerd door ir. M. Poelman. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 5/8 bewolkt, 11° Celsius en windkracht 3-4 (Bft).

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een planlocatie en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en biedt daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 zijn drie voormalige wetten; de Flora- en faunawet samen met de Boswet en de Natuurbeschermingswet 1998, vervangen door de Wet natuurbescherming (Wnb). Bevoegdheden zijn met het ingaan van deze wet overgedragen van het rijk naar de provincie.

Algemene zorgplicht

In de Algemene zorgplicht (art. 1.11) wordt voorgeschreven dat nadelige gevolgen voor flora en fauna voorkomen moet worden. Het uitgangspunt van de Algemene zorgplicht is dat het doden, verwonden, verontrusten of beschadigen van flora en fauna wordt vermeden. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

(a) Soortenbescherming

De soortenbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: *Vogelrichtlijnsoorten* (art. 3.1), *Habitatrichtlijnsoorten* (art. 3.5) en *Andere soorten* (art. 3.10). Hierin worden ook rust- en voortplantingsverblijfplaatsen en het functioneel leefgebied beschermd. Bij negatieve effecten op soorten in de specifieke soortenbescherming geldt een ontheffingsplicht.

Van de verboden als bedoeld in *Andere soorten* art. 3.10 eerste lid kan door bevoegd gezag vrijstelling verleend worden voor het opzettelijk doden of vangen van individuen en voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen voor bepaalde soorten.

In de verordening Ruimte van de provincie Gelderland is voor de volgende soorten vrijstelling opgenomen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen:

Tabel 1 Vrijgestelde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Gelderland.

<i>Aardmuis</i>	<i>Gewone bosspitsmuis</i>	<i>Ondergrondse woelmuis</i>
<i>Bastaardkikker</i>	<i>Gewone pad</i>	<i>Ree</i>
<i>Bosmuis</i>	<i>Haas</i>	<i>Rosse woelmuis</i>
<i>Bruine kikker</i>	<i>Huisspitsmuis</i>	<i>Tweekleurige bosspitsmuis</i>
<i>Dwergmuis</i>	<i>Kleine watersalamander</i>	<i>Veldmuis</i>
<i>Dwergspitsmuis</i>	<i>Konijn</i>	<i>Vos</i>
<i>Egel</i>	<i>Meerkikker</i>	<i>Woelrat</i>

(b) Gebiedsbescherming

Naast de specifieke soortenbescherming kent Nederland ook gebiedsbescherming, waarbij bepaalde gebieden extra bescherming genieten. Het gaat hier hoofdzakelijk om Natura 2000-gebieden en het Gelders Natuurnetwerk. In deze gebieden mogen in principe geen werkzaamheden binnen de grenzen uitgevoerd worden. Voor werkzaamheden in Natura 2000-gebieden is bij mogelijke effecten een Voortoets vereist en binnen het Gelders Natuurnetwerk geldt het 'nee, tenzij'-principe. In bepaalde gevallen dient er natuurcompensatie uitgevoerd te worden. Ten aanzien van Natura 2000-gebieden kunnen ook externe effecten als stikstofdepositie en licht- of geluidsuitstraling van invloed zijn. Ten aanzien van het Gelders Natuurnetwerk geldt dat externe werking geen toetsingskader is. Bij negatieve effecten op beschermde natuurgebieden geldt een ontheffingsplicht.

(c) Houtopstanden

Houtopstanden onder de Wnb betreffen zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, met een oppervlakte van 1000 m² of meer, of een rijbeplanting met meer dan 20 bomen. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaand melding te doen bij gedeputeerde staten. Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is

geveld, dient deze binnen drie jaar herplant te worden. Het vellen van houtopstanden is niet meldingsplichtig in het kader van de Wnb als het één van de volgende typen houtopstanden betreft:

- a) houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b) houtopstanden op erven of in tuinen;
- c) fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d) naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e) kweekgoed;
- f) uit populieren of wilgen bestaande: (1) wegbeplantingen, (2) beplantingen langs waterwegen en/of (3) éénrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g) het dunnen van een houtopstand;
- h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: (1) ten minste eens per tien jaar worden geoogst, (2) bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en (3) zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Beoordeling (a) soortenbescherming

Op basis van het veldbezoek en de bureaustudie wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de directe omgeving daarvan voor het voorkomen van soorten is, en welke effecten daarop te verwachten zijn ten gevolge van de beoogde ontwikkeling. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten (beschermingsregime 'Andere soorten') geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen (zie *soortenbescherming*). In de voorliggende beoordeling is specifiek gelet op de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt c.q. soorten waarvoor een ontheffingsplicht noodzakelijk is.

Vaatplanten

Binnen een straal van circa 2 km van de planlocatie is het voorkomen van beschermde vaatplanten niet bekend (NDFF 2010-2020). Gedurende het veldbezoek zijn geen beschermde planten en/of sporen hiervan aangetroffen. Ter plaatse van de planlocatie is slechts sprake van inheemse of aangeplante kruiden zonder beschermde status. Enkele waargenomen soorten betreffen: Engels raaigras, fluitenkruid, gewone braam, gewone kamille, hulst, kleine brandnetel, klimop, ooievaarsbek, paardenbloem, schietwilg, veldzuring en zomer eik. Op de muren van de bebouwing is geen (beschermde) muurvegetatie aangetroffen.

De beoogde ontwikkeling leidt niet tot aantasting van beschermde en/of kwetsbare vegetatie. Beschermde planten stellen over het algemeen specifieke eisen aan hun milieu, zoals kalkhoudende schrale grond of stikstofarme blauwe graslanden. De planlocatie is een agrarisch perceel met een hoge mate van verstoring en eutrofiëring. De aanwezigheid van gewone braam en kleine brandnetel duidt op een hoge stikstof concentratie in de bodem. Gelet op de functie, ligging en het gebruik van het perceel in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan niet verwacht. Daarnaast zijn beschermde planten niet aangetroffen gedurende het veldbezoek, waarmee negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten derhalve kunnen worden uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen een straal van circa 2 km is onder andere de aanwezigheid van de volgende soorten vastgesteld: aardmuis, boommarter, bosmuis, bruine rat, bunzing, das, dwergmuis, dwergspitsmuis, edelhert, egel, haas, huismuis, huisspitsmuis. Konijn, mol, ree, rode eekhoorn, rosse woelmuis, veldmuis, vos, wild zwijn en wolf (NDFF 2010-2020). Voor de volgende soorten geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en dat er geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen: boommarter, bunzing, das, edelhert, rode eekhoorn, wild zwijn en wolf. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren.

Op de planlocatie is geen sprake van geschikt habitat voor edelhert, das, wild zwijn en wolf. Negatieve effecten op deze soorten kunnen worden uitgesloten.

De boommarter komt met name voor in bos, maar ook in stadsparken met voldoende (oude) bomen en vakantiehuizen en/of schuren aan de rand van natuurgebieden. Rust- en/of nestlocaties zijn vaak aanwezig in boomholten, holen gemaakt door andere dieren of onder takkenbossen (Zoogdiervereniging boommarter, 2019). De waarnemingen van boommarters zijn grotendeels gedaan in het bosgebied van de Veluwe ten noorden en oosten van de planlocatie. Op de planlocatie is geen sprake van bos- of parkachtig landschap. De bomen op en rondom de planlocatie zijn grotendeels ongeschikt gezien hun gering hoogte en/of dikte. Bovendien blijven alle bomen behouden. De boommarter is over het algemeen een verstoringgevoelige soort welke niet vaak voorkomt op dergelijke agrarische percelen met veel verstoring. Van essentieel foerageergebied of een essentiële migratieroute zal derhalve geen sprake zijn. Negatieve effecten voor de boommarter kunnen worden uitgesloten.

Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) hebben een voorkeur voor een kleinschalig landschap met voldoende dekking en schuilgelegenheid. De hermelijn en in mindere mate de bunzing prefereren daarnaast waterrijke gebieden. Bunzing en in mindere mate wezel worden ook wel in bebouwde omgevingen met voldoende groen aangetroffen, maar de hermelijn vermijdt bebouwing. Nest- en rustplaatsen kunnen allerlei goed beschutte structuren als takkenhopen, rommelhoeken, holen van andere dieren en holle boomstammen zijn (Zoogdiervereniging handleiding kleine marters, 2017). Op de planlocatie zijn onderdelen aanwezig van het voorkeurs habitat van kleine marterachtigen aanwezig zoals schuilmogelijkheden in de vorm van (grove) rommelhopen en kruidige begroeiing. Hermelijn vermijdt bebouwing, dus nestlocaties en essentieel functioneel leefgebied voor de hermelijn kunnen uitgesloten worden. Indien de bunzing gebruik zou maken van de planlocatie en vaak terugkomt naar dit gebied, zoals het geval bij een voortplantings- of vaste rustplaats, zullen er sporen van de soort waargenomen kunnen worden. Door het ontbreken van uitwerpselen, prooi-resten, urinemarkering, etc. wordt de aanwezigheid van een voortplantings- of vaste rustplaats van bunzing niet verwacht. Het voorkomen van wezel is lastiger uit te sluiten op basis van afwezigheid van sporen. Echter, de potentie van de rommelhopen is wat laag, gezien het voornamelijk kunstmatig gecreëerde stapels met stenen betreffen waar wezels weinig gebruik van maken. Bovendien is er geen/weinig dekking biedend struweel aanwezig. Gezien er geen groenstructuren worden weg genomen en de planlocatie een groener karakter krijgt dan het momenteel heeft, gaat een eventuele functie als (sporadisch) foerageergebied niet verloren. Er zijn relatief weinig rechtlijnige, dekking-biedende structuren die naar de planlocatie leiden, waardoor een functie als essentiële migratie route niet wordt verwacht. Significante negatieve effecten op kleine marterachtigen worden niet verwacht.

De rode eekhoorn leeft in loofbos, naaldbos of gemengd bos, maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Oudere loof en naaldbomen bieden schuil en nestgelegenheid en voorzien de soort in hun voedselbehoefte. Eekhoorns bouwen op minstens 5 m hoogte slaapnesten in bomen (Zoogdiervereniging eekhoorn, 2020). De waarnemingen van rode eekhoorn zijn grotendeels gedaan in het bosgebied van de Veluwe ten noorden en oosten van de planlocatie. Op de planlocatie zijn weinig potentieel geschikte nestbomen aanwezig. Bovendien blijven alle bomen behouden. Derhalve is er geen sprake van aantasting van potentiële nestlocaties. Er zijn geen/weinig geschikte foerageerbomen aanwezig op de planlocatie. Het is onwaarschijnlijk dat rode eekhoorns de oversteek van de bosrijke Veluwe naar de planlocatie zullen riskeren om te foerageren. Derhalve is er geen sprake van essentieel foerageergebied.. Van een essentiële migratie route zal ook geen sprake zijn, gezien er te weinig bomenrijen zijn die de planlocatie verbinden met de bredere omgeving. Negatieve effecten op de rode eekhoorn worden niet verwacht.

Gelet op het gebruik van de locatie en de afwezigheid van gunstige migratieroutes in de directe omgeving van de locatie is het aannemelijk dat soorten van de *Habitatrichtlijn* en niet vrijgestelde *Andere soorten* niet op de locatie voorkomen. De planlocatie heeft enkel mogelijk een functie voor algemene soorten. Dit betreft met name egel, konijn, mol en veldmuis. Dergelijke soorten zijn dermate opportunistisch dat in de directe omgeving voldoende vergelijkbaar habitat aanwezig is waar ze zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden. Bovendien geldt voor dergelijke algemene soorten vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

Op en rondom de planlocatie zijn geen holen, nesten of sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van beschermde zoogdiersoorten die buiten de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming van de provincie vallen (zie Wnb art 3.10). Effecten op beschermde zoogdieren zijn uitgesloten.

Vleermuizen

Binnen een straal van circa 2 km is het voorkomen bekend van onder andere: gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis (NDFF 2010-2020). Onder de Wet natuurbescherming zijn alle in Nederland voorkomende vleermuizen als *Habitatrichtlijnsoorten* beschermd.

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren en spleten en/of structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (BIJ12 kennisdocument Gewone dwergvleermuis, 2017; Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011).

De bomen op de planlocatie zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van boomholten welke kunnen dienen als rust- en/of verblijfplaats. Deze zijn niet aangetroffen. Bovendien blijven de bomen behouden. Negatieve effecten op boom bewonende vleermuizen kunnen worden uitgesloten.

De te slopen/renoveren bebouwing is nauwkeurig geïnspecteerd op de aan- dan wel afwezigheid van potentiële verblijfplaatsen en geschikte invliegopeningen. Alle gevels en daken van de betreffende bebouwing zijn gecontroleerd op eventuele openingen als open stootvoegen, kierende daklijsten, ontbrekende/scheefliggende dakpannen, ontbrekende specie en overige gevelafwerkingen die vleermuizen toegang kunnen verlenen tot een open dakruimte en/of spouwmuur waar ze een verblijfplaats zouden kunnen vinden. Zo'n verblijfplaats moet voldoen aan een geschikt microklimaat, met een constante (lage) temperatuur, een hoge luchtvochtigheid en weinig invloed van weersomstandigheden.

Gebouw 7 is bedekt met gevelbetimmering, waar her en der kieren tussen zitten waar vleermuizen in zouden kunnen kruipen. Echter, is er geen spouw aanwezig in de muren van dit pand, waardoor vleermuizen geen verblijfplaats kunnen vinden in de muren. Daarnaast zijn gevels niet erg geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen vanwege de chemicaliën. Verder is er een dunne kier aanwezig tussen de gevels en het dak overstek van gebouw 7. Het pand heeft dakbeschot, echter is de potentie beperkt gezien het pand een golfplaten dak heeft, wat niet erg geschikt is voor vleermuizen. In gebouw 6 is eveneens een kier aanwezig tussen gevel en dak overstek, echter heeft dit gebouw geen spouwmuur en geen dakbeschot, wat het voorkomen van een verblijfplaats uitsluit. In gebouw 3 is in de kopgevels ook een kier aanwezig tussen muur en dak overstek. Er is geen open luchtspouw aanwezig en geen dakbeschot, waardoor het vrijwel onmogelijk is voor vleermuizen om een verblijfplaats te vinden. Het is uit te sluiten dat de bebouwing op de planlocatie gebruikt wordt door vleermuizen die in bebouwing leven, zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. Op de zolders van gebouw 3 en 6 zijn geen sporen aangetroffen van de gewone grootoorvleermuis. Deze soort wordt hier dan ook niet verwacht.

Hoewel het onwaarschijnlijk is dat vleermuizen de planlocatie gebruiken als vaste rust- en/of verblijfplaats, bestaat de mogelijkheid dat vleermuizen de planlocatie gebruiken als foerageergebied en/of vliegroute. In de luwte van opgaande vegetatie of bebouwing kunnen vliegbewegingen en foerageeractiviteiten van vleermuizen plaatsvinden. Vleermuizen jagen op insecten waarbij ze opportunistisch gebruik maken van een groot netwerk aan jachtgebieden. Gedurende het foerageren verspreiden vleermuizen zich diffuus over het landschap waarbij veelal gebruik wordt gemaakt van bosranden, bomenlanen, oeverzones of andere structuurrijke zones. Er is naar verwachting geen sprake van een essentiële vliegroute of essentieel foerageergebied, gezien er geen lijnvormige structuren als bomenrijen aanwezig zijn waarlangs vleermuizen kunnen vliegen, en gezien er geen reden is om aan te nemen dat er uitzonderlijk veel voedsel te vinden is voor vleermuizen. Aantasting van essentieel foerageergebied en/of een essentiële vliegroute is derhalve niet aan de orde.

Er kan sprake zijn van tijdelijke verstoring van vleermuizen ten gevolge van werkzaamheden of lichtgebruik. Vleermuizen kunnen verblind en daardoor gedesoriënteerd raken als gevolg van felle verlichting. Sterk verlichte locaties worden gemeden door vleermuizen. Tijdens en na de beoogde ontwikkeling dient bij voorkeur geen verlichting te worden toegepast. Bij voorkeur de

werkzaamheden uitvoeren tussen zonsopkomst en zonsondergang. Mocht verlichting noodzakelijk zijn wordt vleermuisvriendelijke verlichting geadviseerd.

Amfibieën

Binnen een straal van circa 2 km is de aanwezigheid bekend van bruine kikker, gewone pad, heikikker, kleine watersalamander en rugstreeppad (NDFF 2010-2020). Voor de volgende soorten geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en dat er geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen: heikikker en rugstreeppad.

Amfibieën leven in zowel een aquatisch (m.n. lente/zomer) als een terrestrisch (m.n. herfst/winter) habitat. Beide habitatonderdelen dienen op korte afstand van elkaar te liggen. Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën aangetroffen op de planlocatie. De planlocatie is deels verhard en wordt veel gebruikt, waardoor veel verstoringen optreden. Gezien de afwezigheid van oppervlaktewater op de planlocatie of de directe omgeving daarvan is er geen sprake van geschikt habitat voor de heikikker of de rugstreeppad. De rugstreeppad staat er wel om bekend dat hij terreinen snel kan koloniseren als er geschikte omstandigheden ontstaan zoals kale, vergraafbare grond en ondiepe poelen. Echter, gezien er geen geschikt oppervlaktewater aanwezig is in de nabijheid, en gezien er slechts één waarneming is gedaan op circa 1,5 km afstand, wordt kolonisatie niet verwacht.

Het is niet uit te sluiten dat algemene soorten, zoals de bruine kikker en gewone pad, gedurende de terrestrische (herfst/winter) periode voorkomen binnen de planlocatie. Deze dieren vallen echter onder de vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen (zie *Wet natuurbescherming*). Negatieve effecten op beschermde amfibieën zijn derhalve uitgesloten.

Reptielen

Binnen een straal van circa 2 km is de aanwezigheid bekend van gladde slang, hazelworm, levendbarende hagedis en zandhagedis (NDFF 2010-2020). Voor alle inheemse reptielen geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en dat er geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

De gladde slang bewoont vooral droge heideterreinen, maar ook hogere delen van hoogveengebieden en open bossen en jonge aanplant op zandgrond. Hazelwormen leven over het algemeen in open bossen, bosranden, heidegebieden, houtwallen en struwelen, steenachtige biotopen en tuinen. De levendbarende hagedis komt voor in open bossen, ruige graslanden, in bermen van (spoor)wegen en in duinen. Het habitattype heide en hoogveen genieten echter de voorkeur. In Nederland is de zandhagedis sterk gebonden aan duin- en heidegebieden. In het binnenland en in de kalkarme duinen wordt de soort vooral aangetroffen in droge struikheideterreinen. In de kalkrijke duinen komen de meeste zandhagedissen voor in het open struweelduin. Op de planlocatie is geen geschikt habitat aanwezig voor deze soorten. Reptielen zijn over het algemeen verbonden aan structuurrijke en weinig verstoorde biotopen als heidevelden, bosgebied en natuurlijke oevers. Gezien de afwezigheid van structuurrijke biotopen en de hoge mate van menselijke verstoring wordt het voorkomen van beschermde reptielen binnen het plangebied niet verwacht. Negatieve effecten op beschermde reptielen kunnen derhalve worden uitgesloten.

Vissen

Binnen een straal van circa 2 km is de aanwezigheid van (beschermde) vis soorten niet bekend. (NDFF 2010-2020). Op de planlocatie en binnen de invloedssfeer van de beoogde ontwikkeling bevindt zich geen oppervlaktewater. Negatieve effecten op (beschermde) vissen zijn uitgesloten.

Insecten en andere ongewervelden

Binnen een straal van circa 2 km is de aanwezigheid bekend van de volgende beschermde soorten: grote weerschijnvlinder en kommavvlinder (NDFF 2010-2020). De grote weerschijnvlinder komt voor in oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen. De kommavvlinder leeft in droge, schrale open graslanden, duinen en gevarieerde heide.

Er is een lage vegetatie met polletjes gras aanwezig en hier en daar kale grond. Op de planlocatie is geen geschikt habitat aanwezig voor deze soorten. Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten.

Op de planlocatie zijn gedurende het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of andere ongewervelden aangetroffen. Op de planlocatie zijn geen plantensoorten aangetroffen die specifiek voor een beschermde ongewervelde een waardplant vormen. Ook is er geen sprake van oud hout, zure vennetjes of andere specifieke omstandigheden die duiden op de mogelijke aanwezigheid van beschermde insecten of andere ongewervelden. Negatieve effecten op de soortgroep zijn uitgesloten.

Vogels

Op de planlocatie en de directe omgeving hiervan zijn tijdens het veldbezoek de volgende soorten waargenomen: houtduif, huismus, merel en ei van merel, vink en zwarte kraai.

Vogels - Jaarrond beschermde nestlocaties (cat. 1 t/m 4)

De huismus broedt vrijwel altijd bij menselijke bebouwing en bouwt zijn nesten onder dakpannen, onder golfplaten, kieren/gaten in de muur en in spantconstructies. Vanuit de nestlocatie en/of vanaf een uitzichtpunt moet de huismus zijn omgeving kunnen zien. Hierbij moet er in de directe omgeving continu voedsel te vinden zijn in de vorm van zaden van grassen en onkruiden en larven van insecten. Daarnaast moet er beschutting nabij de foerageerlocaties, voldoende jaarrond groene struiken of heesters, plaatsen met stof en grind voor stofbaden en water voor waterbaden aanwezig zijn (BIJ12 kennisdocument Huismus, 2017). Alleen gebouw 4, 6 en 7 hebben dakbeschot met een open dak ruimte waar huismussen in zouden kunnen nesten. Echter deze gebouwen hebben allen een zadeldak van damwandplaten of golfplaten, wat niet erg geschikt is voor huismussen. De woning heeft wel potentie voor huismus nesten, echter deze blijft behouden. Er is derhalve naar verwachting geen sprake van afname van potentiële nestlocaties voor huismussen. De beoogde ontwikkeling leidt tot zeer beperkte aantasting en uitbreiding van huidige groene delen en resulteert niet in afname van essentieel leefgebied. Negatieve effecten op huismussen worden niet verwacht.

De gierzwaluw leeft evenals de huismus in de directe omgeving van mensen en broedt tevens als koloniebroeder in gevels en onder (pannen)daken (BIJ12 kennisdocument Gierzwaluw, 2017). De soort is vaak te vinden in woonwijken en is vrij zeldzaam in landelijk gebied. In de te saneren gebouwen zijn geen geschikte nest structuren en invliegopeningen van voldoende grootte welke leiden naar een ruimte aangetroffen voor gierzwaluwen. Bovendien bevindt de planlocatie zich in landelijk gebied, wat niet ideaal is voor gierzwaluwen. Hierdoor kan de aanwezigheid van gierzwaluw op de planlocatie uitgesloten worden.

In zolders van gebouw 3 en gebouw 6 en in de rest van de bebouwing zijn geen sporen van uilen met jaarrond beschermde nesten (kerkuil en steenuil) aangetroffen. Derhalve kan de aanwezigheid van rust- of nestplaatsen van deze soorten uitgesloten worden. Er zijn geen grote nesten of horsten aangetroffen in de bomen op en rondom de planlocatie. De aanwezigheid van in bomen broedende soorten als buizerd, sperwer en ransuil kan uitgesloten worden. Op de planlocatie is ook geen sprake van essentieel functioneel leefgebied van uilen of roofvogelsoorten, gezien het grotendeels bebouwd is. Ook zijn er geen/weinig waarnemingen van uilen en roofvogelsoorten bekend in de directe omgeving. Er komt juist meer groen bij ten gevolge van de beoogde ontwikkeling, wat bevorderend kan zijn voor foerageerkansen voor uilen en roofvogels.

Grote gele kwikstaart broedt langs stromende watergangen in dichte vegetatie langs natuurlijke oevers of in kunstwerken als bruggen of stuwen. Voor deze soort zijn op de planlocatie geen geschikte nestlocaties of functioneel leefgebied aanwezig.

Van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van vogels met jaarrond beschermde nestlocaties en functioneel leefgebied is geen sprake.

Vogels - Algemene broedvogels en categorie 5 (beschermde nestlocatie gedurende broedperiode en bij ecologisch zwaarwegende redenen)

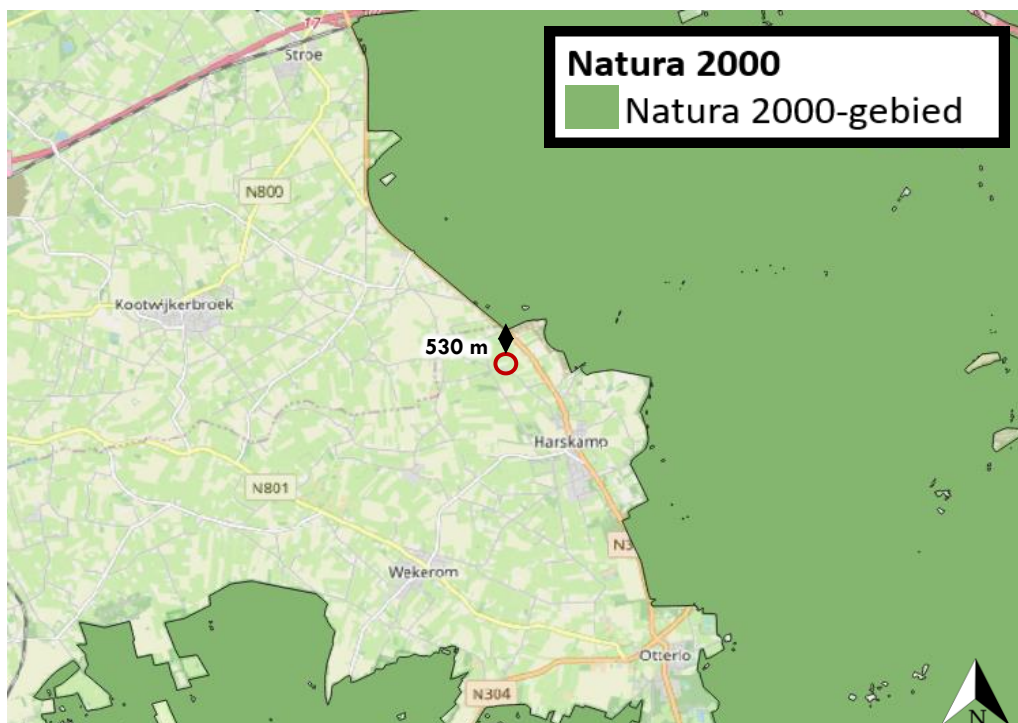
De planlocatie voorziet in beperkt voedselaanbod en structuurrijke schuilgelegenheden voor algemene soorten. De bebouwing vormt voor algemene broedvogels zoals merel, duiven, witte kwikstaart en kleine zangvogels geschikte nestlocaties. Gedurende het broedseizoen zijn de nesten en de functionele leefomgeving van voornoemde soorten beschermd.

Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden en betreft indicatief de periode 15 maart t/m 15 juli.

Ten aanzien van algemene broedvogels en categorie 5 soorten kunnen de werkzaamheden worden opgestart buiten het broedseizoen en/of na het ongeschikt maken van de planlocatie. Indien de beoogde werkzaamheden in het broedseizoen worden opgestart dient de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een ter zake deskundige.

Beoordeling (b) gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000 en het Gelders Natuurnetwerk. Op een afstand van circa 530 m ligt het Natura 2000-gebied 'Veluwe' (figuur 4). Op een afstand van circa 530 m ligt het Gelders Natuurnetwerk en een groene ontwikkelingszone (figuur 5).



Figuur 4 De planlocatie ligt op een afstand van circa 530 m tot het Natura 2000-gebied 'veluwe' (bron: nationaal Georegister PDOK).



Figuur 5 De planlocatie ligt op een afstand van circa 530 m tot het Gelders Natuurnetwerk en een groene ontwikkelingszone (bron: www.gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/).

Ondanks dat de beoogde ontwikkeling buiten een beschermd gebied uitgevoerd wordt, kunnen er nog steeds effecten optreden. Voor een aantal effecten (trillingen, geluid, optische verstoring etc.) geldt dat de er geen significante negatieve effecten worden verwacht op omliggende Natura 2000-gebieden gezien de aard van de beoogde ontwikkeling. Ten aanzien van het Gelders Natuurnetwerk geldt dat externe werking geen toetsingskader is.

Een toename in stikstofdepositie kan een negatief effect sorteren op kwetsbare en gevoelige habitattypen. Blom Ecologie B.V. adviseert om projecten die kunnen leiden tot een toename van stikstofdepositie in stikstofgevoelige habitattypen binnen Natura 2000-gebieden te beoordelen middels de AERIUS Calculator. Doel daarvan is vast te stellen of significante effecten kunnen worden uitgesloten. In sommige gevallen kan op voorhand negatieve effecten ten aanzien van stikstofdepositie worden uitgesloten, wegens de grote afstand tot stikstofgevoelige habitattypen binnen Natura 2000-gebieden, een afname in stikstofemissie of een beperkte ingreep.

De beoogde ontwikkeling betreft de sanering van voormalige agrarische bedrijfsbebouwing en de aanplant van groenstructuren. Ten opzichte de huidige situatie leidt de beoogde ingreep tot een afname in het aantal verkeersbewegingen en een afname in uitstoot door agrarische bedrijfsvoering.

Gezien er sprake is van een afname in stikstofemissie in de gebruiksfase wordt op voorhand uitgesloten dat er sprake is van een verhoging van de stikstofdepositie in stikstofgevoelige habitattypen binnen Natura 2000-gebieden. Een berekening middels de AERIUS Calculator kan derhalve achterwege blijven.

Beoordeling (c) houtopstanden

In de beoogde ingreep zijn geen kapwerkzaamheden voorzien.

Conclusies

Samenvatting

(a) Soortenbescherming

De planlocatie is mogelijk geschikt leefgebied voor algemene zoogdieren, foeragerende vleermuizen, amfibieën, insecten en broedvogels welke niet beschermd zijn (behoudens de Algemene zorgplicht) onder de Wet natuurbescherming.

(b) Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied of het Gelders Natuurnetwerk. Gelet op de aard van de werkzaamheden, de afstand tot de gebieden en de beoogde situatie is van externe werking op omliggende Natura 2000-gebieden geen sprake. Een AERIUS calculatie, Voortoets en/of 'nee, tenzij'-toets is niet noodzakelijk.

(c) Houtopstanden

Op de planlocatie zijn geen houtopstanden aanwezig waarvoor bij kap een meldingsplicht geldt in het kader van de Wet natuurbescherming.

Tabel 2 Overzicht van de functie van het plangebied voor beschermde flora en fauna en ook de verwachte effecten naar aanleiding van de beoogde ingrepen en de eventueel daarop te nemen vervolgstap. (a) algemene broedvogel en cat. 5 soorten, (j) jaarrond beschermde nesten, cat. 1 t/m 4 soorten.

Legenda	vaatplanten	grondgebonden zoogdieren	vleermuizen	insecten en ongewervelden	amfibieën	reptielen	vissen	broedvogels (a)	broedvogels (j)
Soortenbescherming - = ongeschikt + = geschikt n (nee)/ j (ja)/ m (maatregelen)									
Geschikt habitat <i>Vogelrichtlijnsoort</i>								+	+
Geschikt habitat <i>Habitatrichtlijnsoort</i>	-	-	-	-	-	-	-		
Geschikt habitat <i>Andere soort</i>	-	+/-		-	-	-	-		
Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Gebiedsbescherming	afstand		effecten			nader onderzoek			
Natura 2000	530 m		geen			n.v.t.			
Gelders natuurnetwerk	530 m		geen			n.v.t.			
Groene ontwikkelingszone	530 m		geen			n.v.t.			
Houtopstanden	aanwezig		kap			melding			
Struiken	ja		nee			n.v.t.			
Bomen	ja		nee			n.v.t.			

Uitvoerbaarheid

De beoogde ontwikkeling leidt niet tot overtreding van soortenbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden in het kader van de Wnb. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de (mogelijke) aanwezigheid van foeragerende vleermuizen, rugstreeppadden en algemene broedvogels (n het kader van Algemene zorgplicht). Voor deze soorten dienen maatregelen te worden getroffen om effecten te voorkomen.

Conclusie

De beoogde ontwikkeling leidt, mits enkele algemene maatregelen worden getroffen ten aanzien van de Algemene zorgplicht, foeragerende vleermuizen en algemene broedvogels, niet tot overtreding van de Wet natuurbescherming. De conclusie is dan ook dat de ontwikkeling aan de Kraatsweg 80/80A te Harskamp uitvoerbaar is zoals bepaald in de Wro (art. 3.1.6 Bro).

Te treffen maatregelen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Algemene zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te bieden in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De planlocatie tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie bij voorkeur niet verlichten en in de periode april-oktober de werkzaamheden tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes). Mocht verlichting noodzakelijk zijn hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (amberkleurig licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel).
- De werkzaamheden opstarten/uitvoeren buiten het broedseizoen van vogels (medio maart t/m medio juli). Als de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige. Als dit niet mogelijk is dienen de potentiële nestlocaties buiten het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden.

Literatuur

- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Rugstreeppad *Epidalea calamita*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Diepenbeek, A., 1999. Veldgids Diersporen. KNNV Uitgeverij 5e druk 2015, Zeist.
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Geraadpleegde websites

www.arcgis.com
www.bij12.nl
www.gelderland.maps.arcgis.com
www.nationaalgeoregister.nl
www.natura2000.eea.europa.eu
www.ndff.nl
www.ravon.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuisprotocol.nl
www.wilde-planten.nl
www.zoogdiervereniging.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,



Blom Ecologie B.V.,
ir. M. Poelman
Auteur



Blom Ecologie B.V.,
ir. ing. K.J. Rebergen
Collegiale toets

Bijlage 1 Fotografische impressie

© BLOM ECOLOGIE B.V.
ZANDWEG 46A - 4181 PM WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Bijlage 1 Fotografische impressie



Figuur 1 De planlocatie is gelegen aan de Kraatsweg 80/80A te Harskamp.



Figuur 2 De planlocatie.